

חג העצמאות בארץ ובעולם

מטרה:

- לבחון את אופיו של חג העצמאות תוך השוואתו לחגים לאומיים במדינות אחרות.
- לברר כיצד אנו תופסים את חג העצמאות כיום.

חלק א'

סבב : חוויה אישית זכורה במיוחד מיום העצמאות.

חלק ב'

מהם המאפיינים והאירועים של יום העצמאות?

רושמים על הלוח ולאחר מכן מתחלקים למספר קבוצות.

כל קבוצה מקבלת דף עם המאפיינים והאירועים השונים והם צריכים להחליט על חמשת המאפיינים והאירועים החשובים ביותר, שאותם צריכים לחזק ולשמר במדינה. אפשר להוסיף מאפיינים או אירועים שאינם ברשימה.

[נספח]

חוזרים למליאה

שאלות לדיון :

1. מהם האירועים המקובלים/המוסכמים על כל המשתתפים?
2. האם ישנם אירועים שלא נבחרו, מדוע לפי דעתכם?
3. האם האירועים שבחרתם מייצגים את דמותה של מדינת ישראל כיום ובמה?
4. האם לפי דעתכם ביום העצמאות צריכים להיות תכנים ודפוסים קבועים או משתנים? מהם ומדוע?
5. מהי בעיניכם משמעות ההחלטה על הצמדת יום הזיכרון לחיילי צה"ל לפני יום העצמאות?

חלק ג'

כל קבוצה תקבל לעיון:

א. דף המתאר את מרכיבי חג העצמאות בישראל [שכבר קיבלו]

ב. תאור חג לאומי בשתי מדינות אחרות [נספח]

הקבוצה תבחן את מרכיבי החגים לאחר עיון בקטע, ע"פ הנקודות הבאות ותמלא את הטבלה בנספח:

⊙ הרקע ההיסטורי לקביעת החג.

⊙ מרכיבים פורמליים בחג.

⊙ מרכיבים עממיים.

⊙ ההמנון, הדגל וסמלים אחרים בטקסים.

⊙ מרכיבים ייחודיים לכל מדינה.

חוזרים למליאה-

⊙ האם הפתיעו אתכם תכני ההמנונים? במה?

⊙ אילו מסרים ערכיים מועברים לדעתכם בטקסים שלנו?

⊙ אילו מסרים ערכיים מעבירים ההמנונים והסמלים של המדינות האחרות?

⊙ איך מצטייר חג העצמאות הישראלי בהשוואה לחגים של מדינות אחרות?

⊙ האם ניתן למצוא מאפיינים משותפים לכל המדינות? מהם?

⊙ מהם המסרים והערכים המועברים באמצעות הטקסים שהכרתם?

⊙ בברזיל מניפים את דגל המדינה ביום החג הלאומי במוסדות רשמיים. לא נהוג לקשט בתים

פרטיים/מכוניות בדגל מהנימוק שהדבר פוגע בכבוד הדגל - מה דעתכם?

⊙ במה דומה חג העצמאות שלנו לחגי עצמאות של העמים שהכרתם? במה הוא שונה?

⊙ האם יש לכם המלצות לשנות או להוסיף על מרכיבי חג העצמאות הישראלי?

⊙ האם חשוב בעיניכם לקבוע לדורות דפוסים לחגיגות יום העצמאות של מדינת ישראל? נמקו ותנו

דוגמאות.

לסיום-

קטע לעיון מתוך ספרו של ד"ר מעוז עזריהו "פולחני מזינה" הוצאת ספרית הפועלי 1996, עמ' 54

"מבחינת עיצוב הדפוסים של פולחן המדינה נודעת חשיבות מיוחדת לטקסים הציבוריים, שהם מסגרות רשמיות וממוסדות להעברת מסרים ערכיים. מעבר לכך, טקסים הם אמצעי קונוציונלי להפגנת אחדות, סולידריות ומחויבות לערכי היסוד הקולקטיביים. נוכחותה של האומה מופגנת באמצעות נציגיה הנבחרים, סמליה הייצוגיים והטקסטים המקודשים שלה. טקסים לאומיים נערכים במקרים רבים באתר לאומי מקודש. או אז הטקס קושר לרגע את הקהילה עם עברה או עם אותו חלק מן העבר שקובעי הזהות בחברה מעניקים לו דרגת חשיבות עליונה. האתר יכול להיות אתר היסטורי, למשל מקום שבו נערך קרב חשוב, או אתר שקדושתו מוענקת לו על ידי קבר (או קברים) או אנדרטה; תפקידם של אלה לייצג את העבר ברשת התקשורתית. לעתים נכלל גם העתיד ברשת התקשורתית, בדרך כלל באמצעות הנוער, המייצג בעיני הקהילה את עתידה."

חישבו על יום העצמאות האחרון...

אילו מסרים ערכיים מועברים ביום העצמאות?

איך התבטאה האחדות, סולידריות ומחויבות???

מה מסמלים היום נציגיה הנבחרים של המדינה?

מהם האתרים הלאומיים? האם באמת הם מהווים היום חשיבות?

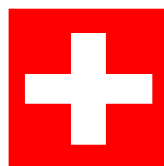
לעבר, להיסטוריה, יש משמעות היום? איך הוא מתבטא?

מה המקום של הנוער, האם רואים בו את עתיד? איך הנוער רואה את עצמו? איך הוא משתלב ביום העצמאות?

הרקע ההיסטורי לקביעת החג	מרכיבים פורמאליים בחג	מרכיבים עממיים	ההמנון, הדגל וסמלים אחרים בטקסים	מרכיבים ייחודיים לכל מדינה
--------------------------------	-----------------------------	-------------------	---	----------------------------------

- £ הצמידות של יום העצמאות ליום הזיכרון לחיילי צה"ל.
- £ הרקדות המוניות.
- £ במות בידור והופעות אומנים.
- £ זיקוקי דינור.
- £ קישוט הבתים, הרחובות, מוסדות ציבור ומכוניות פרטיות בדגלי ישראל.
- £ הנפת דגלי הלאום בטקסים.
- £ חידון התנ"ך הבינלאומי לנוער יהודי בירושלים.
- £ טקס חלוקת פרסי ישראל בירושלים.
- £ נאומי הנשיא וראש הממשלה.
- £ טקס חלוקת תעודות לחיילים מצטיינים בבית הנשיא.
- £ קבלת פנים לסגל הדיפלומטי בבית הנשיא.
- £ פתיחת הגנים הלאומיים לקהל הרחב.
- £ פתיחת המוזיאונים של משרד הביטחון לקהל הרחב.
- £ פתיחת בסיסי צה"ל לקהל הרחב.
- £ מפגן חיל האוויר/חיל הים.
- £ שידורי הרדיו והטלוויזיה משדרים מ"תוצרת הארץ" שירים עבריים וסרטים ישראלים.
- £ סיורים בעקבות לוחמים.
- £ תפילה חגיגית בבתי הכנסת.
- £ ערבי זמר ישראלי.
- £ מפגשים משפחתיים וחברתיים בחיק הטבע.

אופי החגים הלאומיים במדינות אחרות

שוויץ

הרקע ההיסטורי

החגיגות מתקיימות באופן מסורתי מזה כ- 700 שנה באחד באוגוסט. בתקופה זו החל יסוד הברית המדינית בין הקנטונים השונים בשוויץ.

אופי החגיגות ומרכיביהן:

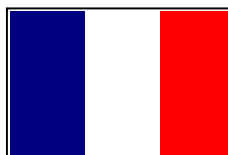
חגיגות המוניות בכל הכפרים והערים ברחבי שוויץ סביב מות מרכזיות הכוללות:

1. שירת ההמנון, יום חופש.
2. נאום של אישיות מרכזית בנושאים היסטוריים-לאומיים.
3. ריקודי פולקלור.
4. קישוט הבתים הפרטיים, המוסדות והרחובות בדגלי הלאום.
5. ענידת סיכות על דש הבגד עם הסמל הלאומי. (הסיכות נמכרות ע"י בני הנוער לתושבים וההכנסות קודש לצרכים הומניטריים).
6. בכפרים הקטנים נהוג להזמין לבמה ולברך את הצעירים שהגיעו לגיל 20 שבו עפ"י החוק הם זכאים להשתתף בבחירות ולהפוך לאזרחים בעלי זכויות וחובות מלאות.

ההימנון השוויצרי

רואה אני אותך בים קרני השמש כשעולה הסומק על פיסגת האלפים
קרב ובא אלינו בעלות השחר התפללו שוויצרים חופשיים, התפללו,
אותך אדון הנעלה ונהדר כי נפשכם חשה את השכינה

שורה על ארץ המולדת

צרפת

הרקע ההיסטורי

החג הלאומי של צרפת נקבע ב- 14 ביולי ותחילתו בשנת 1789 - יום נפילת הבסטיליה וכנון הרפובליקה הצרפתית. הבסטיליה שמשה כבית הסוהר למתנגדי המשטר המלוכני וחורבנה סמל את קץ המשטר המלוכני, השפלת המלך וניצחון ההמונים במאבק להעלות את מעמדם כגורם משפיע על ההתפתחות המאורעות ומוסדות השלטון בצרפת.

מאפייני החגיגות ומרכיביהן:

1. חגיגות המוניות בערים ובמחוזות שונים.
2. נגינת ההמנון.
3. שדור ממלכתי ברדיו ובטלוויזיה של נאום הנשיא.
4. הנפת דגלי הלאום.
5. מצעדים, תהלוכות בפריס ובערים אחרות.

הימנון צרפת

הבה נלכה בני המולדת
יום התהילה הגיע!
מולנו, מן העריצות
מונף דגל הדמים.
השומעים אתם? בכפרים
שואגים החיילים הפראים.
הם באים עד זרועותינו
לשחוט את בניכם ורעיותיכם
אל הנשק, אזרחים!
נכסו גדודים! נצעד! נצעד!
דם טמא ישקה את תלמינו

שבדיה

הרקע ההיסטורי

החג הלאומי בשבדיה נקרא "יום הדגל". למעשה, במשך שנים רבות לא היה לשבדיה חג לאומי. לקראת סוף המאה שעברה מיסדו את ה-6 ליוני כחג לאומי מאחר שאירועים שונים לאורך ההיסטוריה של שבדיה התרחשו ביום זה. החשוב שביניהם הוא שבשנת 1523 ירש גוסטב ואזה שנחשב למייסד האומה השבדית, את כסא המלוכה.

אופי החגיגות ומרכיביהן:

1. תהלוכות חגיגיות ברחובות הערים בהשתתפות תלמידי בתי ספר ותזמורות שונות.
2. אירועים ציבוריים בהם מופיעים נואמים המייצגים את כל שדרות העם.
3. הנפת דגלי הלאום.
4. שירת ההמנון.
5. נאום המלך.

ההימנון השוודי

את, ארץ הצפון העתיקה ההררית החופשית,
המקסימה את ליבנו ביופיך
אני מברך אותך הארץ היפה על פני תבל.
השמש השמים ועמקיך הירוקים מחייכים
כסא מלכותך מתרפק על זיכרונות תהילת עברך
כשזכית ליוקרה בין העמים על אומץ לבך
נאמנה את לשמך הטוב היום כבימים עברו
או, אחייה ואמות למען שוודיה.

ברזיל

הרקע ההיסטורי

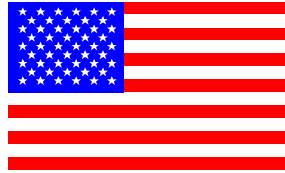
בשנת 1822 הוכרזה עצמאותה של ברזיל שהייתה עד אז בחסות המלך הפורטוגלי.
החג הלאומי נקבע ל- 7 בספטמבר.

אופי החגיגות ומרכיביהן:

1. עריכת טקסים פורמליים בעיר הבירה ברזיליה.
2. ערכית מצעד צבאי בעיר הבירה.
3. מצעדים ותהלוכות של בתי הספר בערים השונות.
4. מוסדות רשמיים מניפים בחזית את דגל המדינה. (לא נהוג לקשט בתים פרטיים/מכוניות פרטיות בדגל המדינה מהנימוק שהדבר פוגע בכבוד הדגל).
5. שירת ההמנון.
6. נאום הנשיא.

הימנון ברזיל

ענקית מעצם היווצרותה
הינך יפה, חזקה, נעדרת מורא
ועתידך מקרין גדלות זו
ארץ נערצת
מבין אלפי ארצות
הינך ברזיל,
מולדת אהובה
לבני האדמה הזאת, הינך אם חובקת
מולדת אהובה,
ברזיל!

ארה"ב

הרקע ההיסטורי

יום החג הלאומי נקבע ב- 4 ביולי 1776. יום זה נקבע ליום העצמאות הרשמי בו אימץ הקונגרס המייצג את מדינות הפדרציה, את הצהרת העצמאות של המושבות. מסמך זה מבטא את שאיפת התושבים לעצמאות, ואת עקרון השוויון של בני האדם וזכויותיהם הטבעית שאינן ניתנות לביטול.

אופי החגיגות ומרכיביהן:

1. טקסים ממלכתיים ונאום הנשיא.
2. הנפת דגלים במבני ציבור.
3. שירת ההמנון.
4. טקסים ותהלוכות בערים שונות, תלבושות בסגנון החלוצים, "הדוד סס".
5. מפגן ימי של חיל הים האמריקאי.
6. התקהלויות חגיגיות וזיקוקי דינור.
7. מסיבות ברבקיו במשך כל היום.

הימנון ארצות הברית

אמור, התוכל לראות באור השחר
את שברכנו בגאווה באור הדמדומים?
פסיו רחבים וכוכביו זוהרים בסכנת הקרב,
מעבר למתרסים צפינו בניפנופם המרשים.
והבזקי ארגמן הפגזים, נפץ הפצצות,
העידו לאורך הלילה, שגדלנו עדיין שם.
אמור, האם הנס זרוע הכוכבים עדיין מתנוסס
מעל ארצם של אנשי החופש, וביתם של האמיצים.
הו, לו יהי כך לעד, כשאנשי החופש יתיצבו
בין ביתם האהוב לבין חורבן המלחמה,
ויבורכו בנצחון ושלום, תשבח הארץ, הנושעת משמים,
את הכוח שעשנו ושימרנו כאומה.
אז לכבוש חייבים אנו, כשצודקת מטרתנו,
וסיסמתנו תהא: "באל נשים מבטחנו"
והנס זרוע הכוכבים יתנוסס בנצחון
מעל ארצם של אנשי החופש, וביתם של האמיצים.

גרמניה

הרקע ההיסטורי

ב-3 באוקטובר 1990 אוחדה גרמניה המזרחית עם גרמניה המערבית לאחר למעלה מ-40 שנות הפרדה.

יום זה נקבע לחג הלאומי של גרמניה המאוחדת.

אפיוני החג

ביום ההכרזה על אחדות גרמניה נישאו נאומים ע"י ראשי המדינה, שרו את ההמנון הלאומי, התזמורת הפילהרמונית של ברלין נגנה בקונצרט חגיגי ובכל רחבי גרמניה ציינו את היום בחגיגות, זיקוקי דינור והנפת דגל הלאום.

המנון גרמניה

אחדות, צדק וחופש

למולדת הגרמנית!

לכך נשאף כולנו

מאוחדים בלב ויד!

אחדות, צדק וחופש

אלה ערובות האושר

שגשגי לאור האושר הזה.